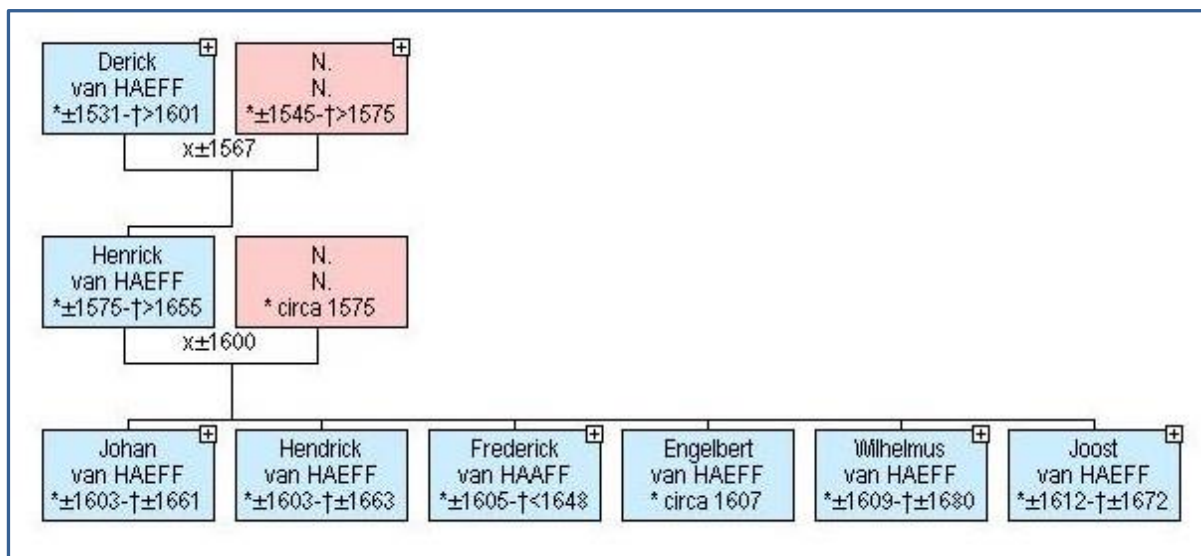

IXa. Stadsrentmeester **Hendrick van Haeff** (1575-1655)

Zoon van Derick **Villa** wordt geb. en ged. te Goch rond 1575, stadsbode en stadsrentmeester van Goch, ovl. (minstens 80 jaar oud) te Goch na 1655, tr. circa 1600 met **N. N.**, geb. en RK ged. te Goch circa 1575. Het ziet er naar uit dat Hendrick rond 1655 komt te overlijden.

Gedurende zijn leven pacht Hendrick het recht om verschillende accijnzen en belastingen te innen. Vaak werd het innen van de diverse accijnzen uitbesteed aan een persoon die hiervoor een bepaald inkomen verkreeg.

In 1620 wordt de herberg Im Schwan in de Steenstraat als zijn eigendom genoemd en in 1655 is hij eigenaar van het huis Het Radt op de hoek van de Scharestraat. Buiten deze stadsrentmeester is er ook nog een stadsbode Hendrik van Haaff. Zeer waarschijnlijk is dat zijn zoon! (1603-1665). Opvallend is wel dat zowel de stadsbode als de rentmeester min of

meer gelijktijdig overlijden. Zou het misschien toch om één en dezelfde persoon gaan?

Het Radt (van Avontuur)

De huizen die op de hoek van de Markt en het Garnstraatje lagen, zijn bij de verbreding van het Garnsträßchen in 1897 afgebroken. Op de hoek lag vroeger een mooi oud huis dat de naam *Het Rad van Aventuren* droeg. Al vóór 1700 komen een aantal vermeldingen van dit huis voor. In 1615 bevond het zich in bezit van Hendrik van Haeff. Waarschijnlijk bevond zich hier een Gastwirtschaft.

In een ondervraging uit het jaar 1615 van de gevangen genomen burger *Peter Exken*, werd hem voorgehouden dat het aan hem toegeschreven spotgedicht over de Gocher Magistraat in *Het Rad* uitgesproken zou zijn. In 1625 wordt de weduwe van *Jan Simraitz* als eigenares van het huis genoemd. In 1648, 1659 en 1663 woonde de weduwe van *Seimsbereider Mathias Gerber* hier nog.

De herkomst van de aanduiding *Het Rad* of de herhaaldelijk gebruikte naam *Het Radt van Aventuren*, is nog niet opgehelderd. In 1629 betaalde de weduwe van Jan Simraitz een rente *uten Raet van Adventure* aan het arme Vrouwenhuis. In 1677 voorzag Abraham Tilmans de Stichting *Praesentie an der katholischen Pfarrkirche* een jaarlijkse rente uit het huis. In een rekening uit de 17e eeuw wordt nog

gesproken van 3 Daler ut Hendrick ten Haeffs Huis modo het Radt op den Hoeck van den Scharestraedt. Door deze vermelding is de exacte ligging van het huis dus te duiden. (Zie fig. bij nr.11)

De Schernstraße, genoemd naar de vroegere aan de Niers gelegen *Scharne*, het slachthuis van de stad. Later toen men het woord *Scharne* niet meer begreep is de naam foutief in Garnstraße veranderd en met de Gocher weef- en doekindustrie in verband gebracht.

1588 De 27ste okt.: *heft gewonnen up Willem van Haiff als volmachtige sijns broeders und Henrichs van Schair Elbers sohn, als erffgn. Henrichs van Schair rekening in syn handschrift tot [quote] hondert daler.*

De gebroeders Henrick en Derick van Haeff hebben in 1598 het Wüllenamt gekocht.

1603 Op 3 juli *Hendrick van Haaff, Derick van Haiff sone hat dat (Wüllenamt) gekocht*. Uit het *Boeck der Wüllenweffers Ampt* waarin alle *meisteren Namen verteickent sijn*

In **1607** heeft Henrick van Haive een pacht van drie daler gelost.

1613 *Personen die het Wüllenampt hebben gekocht*. In de lijst met namen komen voor *Henrick ende Derick van Haeff gebruederen*. Bovenaan deze lijst staat het jaartal 1598 vermeld. Het heeft er de schijn van dat elke naam voor een jaar staat. Te meer daar na een serie namen het jaar 1618 wordt vermeld. Dit betekent dat de bovengenoemde broers Hendrik en Derick in 1613 het ambt kopen.

1620 *Als im Jahre 1620 der Prinz Joachim Sigismund von Preussen sich auf einer Reise nach Frankreich befand und in Goch übernachtete (wahrscheinlich im alten landesherrlichen Kastell) wurde seine Dienerschaft bei dem Wirte Heinrich ten Haeff Im Schwan untergebracht.*

Im Schwan.

Het betreft hier de herberg *Im Schwan* aan de Steenstraat die dus rond 1620 eigendom was van Henricus. Hoe lang hij het in bezit had is onbekend, maar in 1655 is Jan Abels Hendrikzoon de eigenaar De exakte lokatie van dit pand is tot nu toe nog niet

vastgesteld. Op de figuur is de Steenstraat (29) afgebeeld. Voor een herberg is vrijwel zeker een achterom nodig voor paarden en karren, voorraad enz. Ook moet het ruimte bieden aan de koetsen, karren en paarden van de gasten. Het zou dus een van de huizen kunnen zijn met een poort naast het huis en een doorgang naar achteren. Er lijken dan aan weerszijden van de straat zo'n vier locaties mogelijk te zijn.

1622 Op 15 apr. wordt genoemd *provisor des Frouwshuys Hendrick ingen Haeff*.

1626 Juni 7: *Vor dem Richter M. Romswinkel und den Schöffen Hendrick van den Born und Joh. van Herwerden überträgt Heinrich van Haeff diesen Rentbrief aus dem Hause in der Frauenstrasse, ehemals von Johann van Balverens, an Gerden van Drenen, Provisor des Frauenhauses.*

Stadsrekening van burgemeester Godschalk de Pottre en Johan van Gulich stadsrentmeesters uit 1626: *ontvangen van Hendrich van Haeff, pachter van de wijnaccijns, over vier maanden maakt 209 daler en 20 stuivers*. Idem van dezelfde Hendrich van Haeff pachter van de Weezer

brouwaccijns, de ene helft met Pasen en de andere helft op Allerheiligen, maakt 45 daler en 22,5 stuiver. Idem van Hendrich van Haeff pachter van de waag- en wegaccijns voor tien maanden tesamen 231 daler. Op foliant 3 wordt Hendrich in 1627 pachter van de vleesaccijns, 58 daler plus 6 daler aan hogen.

1628 Op 7 december *Vor Joh. Vercken, Maior zu Aecken und Richter der Stadt Goch, sowie vor den Gocher Schöffen Joh. Schriever und Wilhelm Ponten übertragen Wilhelm van Haeff, Sohn von Hendrick und Wilhelm von Haeff, Sohn von Wilhelm, dieser zugleich handelnd für seine abwesende Schwester Engel van Haeff...*

1632 Transport van een koolhof voor de molenpoort. Wordt ondertekend door Henrich van Haeff.

1635 Dec. 5 *Vor demselben Richter sowie den Schöffen Wilhelm Ponten und Dietherich van Elsen überträgt der Schöffe Joh. Schrijver an dieselben Provisoren der reformierten Armen zu Goch ein in Borns Kamp gelegenes Stück Land, angrenzend an das Heiken (kleine heide) nae der Schuttwed (wasplaats) bezw. an das Land, das er von der Stadt in diesem Jahre angekauft hat, ferner an das Land von Hendrich van den Haeff und die Gemeinde.*

1645 Op 27 jan. worden als rentmeester van het Lasereshuis genoemd Joost van Haeff, Wilhelm van Haeff en Rentmr. Henrich then Haeff. Het is zeer goed mogelijk dat het hier drie broers betreft.

1645 In een protocol van 30 jan. komt voor Willem then Haeff en Hendricus then Haeff. Op 15 mei wordt gesproken van Hr. Rentmr. Haeff. Op 31 juli wordt Henrich then Haeff genoemd als Wegmeister bij de Molenpoort. 1645 Henrick van den Haeff ondertekent een acte.

Rentmeester.

Dit jaar (1645) wordt Hendrick voor het eerst als stadsrentmeester genoemd. Voor zover is vast te stellen loopt zijn functie door tot 1655. Hierdoor bekleedt hij dit ambt 10 jaar. Ook komt hij als werkmeester in de boeken voor.

1654 Op 1 juni wordt genoemd Rentmr. ten Haeff. *Herr Bürgermr. Storm referirte, dass weil andere Renthmeisters darauf treiben, das sie ihre Rechnung gerne thun wolten, undt Renthmeister ten Haeff bey anderer Rahtstage seiner Rechnung halber als welche vorab gethan werden müste, ermahnet geworden, aber nichts kähme davon, so geschehen vor H. Bürgermr: deswegen nochmals erinnerung. Renthmeister ten Haeff versprach die andere Woche damit fortzufahren. Rentmr. ten Haeff gab an dass Evert Cloet noch mit Bierzapfen fortfahren thete, gestalt er gestrigen Tages selbst 3 glass vor geldt bey ihm getruncken hatte ... En nog iets verder: ... welches schriftlich aufgesetzt Ihm durch Henrich den Botten eingehendiget werden sollte ...*

1655 Uit een ongedateerde rekening uit de 17e eeuw lezen we het volgende: *Item 3 Daler ut Hendrich ten Haeffs huis modo "het Radt" op den hoeck van den Scharestraedt.*

Op 2 jan. Wegmeister bij de Steenpoort is Rentmr. von Haeff. Ook bij de Molenpoort wordt Rentmr. Henrich von Haeff genoemd. Op 12 apr. vinden we de volgende tekst: *Auf Henrich ten Haeff supplication ist resolviret, dass den Pachtzetteln worin sich finden würde, was ten Haeff noch eigentlich schuldig ist nachgesehen werden sollte, diesem nach fernere Resolution von E.E. Magistrat darauf erfolgen.*

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

- 1. Johan ten Haeff**, geb. en RK ged. te Goch circa 1603, ovl. (ongeveer 58 jaar oud) te Goch na 1774. Hij trouwt te Goch op zondag 3 okt. 1632, (RK) met **Catharina**, (Trinneke) **SCHREURS**, geb. circa 1605, RK, overleden na okt. 1632.

Onzeker

Ik had de geboorte van Johan eerst rond het jaar 1615 geschat. Het valt te betwijfelen of dit huwelijk wel bij deze Jan hoort. Hij zou in 1732 dan pas 17 jaar oud zijn.

In 1623 draagt Johan een jaarlijkse rente van 3 oort af aan de ontvanger van het Gasthuis uit een halve morgen land in het Asperse Veld. Hun eerste kind krijgen ze pas in 1655 ofschoon ze in 1632 al in het huwelijk treden. Dit is vreemd! Wellicht moet het huwelijksjaar 1652 zijn? Ofschoon 50 jaar wel weer erg oud is om te trouwen. Hier moet nog het een en ander worden opgehelderd.

Jan is actief lid van de schutterij St. Georgius en wordt in 1656 aangesteld tot keukenmeester. In 1658 is hij zelfs schutterskoning en vanaf 1656 de eigenaar van een huis in de Roggestraat. In 1674 bezit hij een herberg in de Vosstraat. Althans dat is mijn interpretatie van de inkwartiering van een aantal Franse ruiters. Ook worden er een aantal zaken geregeld die betrekking hebben op het weiden van schapen op gronden die daar niet toe geëigend zijn. Jan is dus in het bezit geweest van een kudde schapen en voorzag het wolweversgilde van de nodige schapenwol.

1647 Op 4 apr. worden ter afsluiting van een schutterijprotocol een tachtig-tal namen genoemd van de totale compagnie der schutterij St. Georgius te Goch. In deze lijst komen een drietal van Haaff's voor te weten: Wilhelm van Haeff, Johan van Haaff en nogmaals Wilhelm van Haeff. Deze twee Willems zijn -om het eenvoudig te maken- twee aparte personages die gelijktijdig leven. Waarschijnlijk zijn het volle neven van elkaar

1653 In dit jaar staat Johan van Haeff vermeld als schutter bij de schutterij. Johan bezit in 1656 een huis in de Roggestraat.

1656 Op 24 juni, Jan then Haeff wordt genoemd als belending.

Op 4 sept. lezen we het volgende: *Der Bürgermeister Loenen proponirte welcher gestalt E.E. Magistrat sich würde zu entsinnen was sich jüngsthin mit Jan ten Haef, das derselbe und einen Hausman Wilhelm von Wickeren genant: zu Hülsum wahrhaftig zugetragen ist, namlich dass sie hiesigen Kornzinse defraudiret, und also der Hausman aydtlich ausgetragen hat das Jan ten Haef nicht allein diese 3 scheffel Roggen worüber itzo betroffen, sondern noch vor die Zeit ein Scheffel als es sein Wickeren Korn were zu und aus der Mühle hat bringen lassen: auch seine Säcke gebraucht hat worin Er Maltz zur Mühle gebracht und hat mahlen lassen, da dan die Müllere anders nicht gemeinet, als es ihme den Hausman zu kehme, indem sein Merck darauf gestanden hat, weill nun dieses also offenbar und geständig, hatte man gestrigen Tags wegen der 20 ggl: brüchte accordiret und weil Er dieselbe alsbalt bezahlen sollte auf 50 gl. accordiret, und nachdem es nun daran were, das vermoge ausgelassener Ordinantz Pferdt und Karre verkauft werden sollte, und deswegen Magistraty vorbeschieden, so hette Scheffen und Raht zu deliberiren wie hoch und auf was weise solches am besten zu verkaufen sei.*

Wurde resolviret das solches unterm Rahthaus alsobalt weil es heut Vingsten Marckttag were zu verkaufen, und solches anfangen solte, vor 10 Rdlr. Ist auch solches geschehen und mit 1 Rdlr. gehöget, solches Jan ten Haef an sich gehalten.

De 14e sept. 1656 wurde ferner resolviret, dass die jenigen die Schafe halten thäten auferleget werden sollte das von die Jahren her bis nun bezahlen solten ein Stück geldes deren seindt Wilhelm ten Haeff, Jan ten Haeff, Junge Quartre, Johan Martens Wielenmacher undt wan man und mit sie accordiren sollte man ihnen starck inibiren das sie weiters ihre Schafe ins felt nicht mehr treiben sollen, auf strafe von geschüttet zu werden.

De 16e sept. Ist resolviret und den jenigen citirenden undt erschienenen so Schafe halten, benentlich Johan Martens, Johan ten Haeff undt Henrich Schamens ahnbefohlen, das sie von jeder Schaf von die verlaufenen Jahren aus consideration einen blamuester geben: auch die Schafe hinführen nicht mehr durchs felt treiben sollen, es were dann das sie von der Heyde auf ihr eigenes oder gepfachtetes Landt kommen können.

De 10e dec. Rahtstag gehalden, erschiene Jan ten Haeff undt klagte über Trientgen Gerrits, als das sie ihme die wegen die von Petern Baums auferkaufte Behausung die darob ungeachtet das er in seinem Nahmen gehöffet, nicht geben wolte, bathe das sie dazu angehalten werden möchte. Wurde von E.E. Magistrat zum bescheid gegeben und Trientegen vorschr. auferleget das sie desfalls Jan ten Haeff befriedigen solte.

1658 In dit jaar is Johann van Haeff schutterskoning van het St. Georgiusgilde.

1659 Op 31 mrt. vinden we het volgende in het raadsprotocol: *Item Jan ten Haeff erschienen undt wurde ihme wegen seiner verschuldete Schafzinse von Jahre 1656 bis 1658 inclusive derselbe verlassen auf 20 Dalers.*

Item erschiene der Rentmr. Wilhelm ten Haeff undt weil Er sich beklaget das seine Schafe nicht in der Stadt hette, undt gebeten das solches in consideration gezogen werden mochte ist ihme dasselbe verlassen auf 15 Dlr. bis 1658 inclusive.

1659 De 12e mei lezen we het volgende: *In sachen Peter Kampmans et Jan ten Haeff wegen 600 Dlr. so derselbe vermöge accordt nicht bezahlet, sondern mit der selbe 2 Jahr in mora verblieben, ist zum bescheidt ertheilet, das Jan ten Haeff dieselbe zubezahlen schuldig undt gehalten sein sollte. Ist concludiret das zuvorderst zu obigen Schatzung 2 Monathen ausgeschlagen werden solten.*

Op 9 juni ist resolviret das Jan ten Haeff gesetzte Schafziense nicht höer als 20 Dlr. bis 25 Dlr. aufs allergeringste nicht sonder einiges abdingen gesetzet werden sollte.

Op 23 juni wordt Johan van Haeff aangesteld als keukenmeester van het gilde.

1660 Maken Wilhelm van Haeff en Jan van Haeff onderdeel uit van de schutterij St. Georgius te Goch.

1661 Den 12 septembris auf Rahtstag erschienen. *Auf Jan von Haeffs klage das Johan von Nünen Ihme 2 Jahren Hauszins schuldig ist, mit begehren weil in der güther von Ihme nichts erhalten konnte das zur bezahlung angehalten werden möchte ist concludiret das Jan von Nünen als welche gegenwertig undt der Schultt geständig, nur die einige Reparationskosten dawider einzubringen wovor Ihme 3 Dlr jährlichs zuerkant, die bezahlung ungesaumbt leisten sollte.*

1664 Op 19 mei *In Sachen Jan ten Haeff et Diterich Hoving ist beyden theilen angedeutet sich in der Güte zu vergleichen und wen dieselbe wieder verhoffen, nicht zulangen könte, ahns ordentliche Recht zu besprechen.*

1668 Op 13 febr. lezen we in het protocol van de Gochse Raad: *Wegen Jan ten Haeffs sache des Zehnten Pfenning halber, hatt von E.E. Magistraht nicht ander können verstanden werden, als das Er Jan ten Haeff den Zehenden Pfenning solle zu bezahlen gehalten sein.*

1674 op 12 mrt: *Auf mündliche Klage von Johanssen ten Haeff contra Peter von Well und Abraham Cortzen, wegen der Reuterliste bey der Frantzösischer einquartirung auf seiner in der Vosstrasse (zie fig. nr. 22) gelegener Behausung, nach Expiration des gen. von Wells huur und als besagter Cortzen selbes Haus in huur genohmmen hat gefallen, ist Johann ten Haeff auferlegt solches schriftlich zu übergeben, und den gegnern citiren zu lassen, als wann darinnen ordinirt werden sollte.*

Hierna zijn geen voorkomens van Jan of Johannes meer aangetroffen. Dit betekent dat er van zijn zoon Jan niets meer vernomen wordt. Mogelijk is deze jong overleden, anders zouden we een voortgang van de naam verwachten.

2. **Hendrick van Haeff**, werd geboren en RK gedoopt te Goch Circa 1603, hij is stadsbode van 1637-1655 en rentmeester van 1655-1663 van Goch. Hij overleed ongeveer 60 jaar oud rond 1663.

Een stadsbode was een soort deurwaarder, iemand die namens het stadsbestuur boetes mocht innen, maar ook aanzeggingen deed en burgers namens de burgemeesters dagvaardde. Hendrick woonde in 1655 in de Scharestraat waar hij het huis genaamt "Het Radt" bewoonde.

1626 (Welbergen) *geboert (gebeurd=ontvangen) van Hendrich van Haeff, Pechteren der Wijn accijsen, van den vier maenden, up Georgii verfallende 1626 facit 206 daler 20 st.*

Item gebeurt van Hendrich van Haeff, Pechteren der Wezisher (van Weeze) Brouwen zinsen, die eene helfte up Paesschen, die ander helfte up Allerheiligen 1626 verschierende, is 45 daler und van enen daler hoogent 22,5 st. Facit 45 daler 22,5 st.

Item gebeurt van Caffenen (?) Lijfflender dat hij drij weecken, die Waegh- und Wechaccijse gebruijckt und Hendrich van Haeff volgens in sijne platz gestelt hefft, facit 16 daler en 11 stuver.

Item gebeurt van Hendrich van Haeff Pechteren der Waeg und Wechaccysen up Lichmiss Anno 1626 angaende vor tien maenden, wie sulchs van Burgermeister Schepenen und Rath mit Ihn verdragen. Facit 231 daler.

Item gebeurt van Hendrichen van Haeff als Pechteren der Fleischaccijsen 58 daler, hoogens 6 daler up Paesschen 1627 verschierende is, facit 56 daler.

Brouw- en wijn accijsen.

We zien hier dat de stad van Hendrick van Haeff verschillende bedragen int over de pacht van 4 maanden wijnaccijsen, dan een heel jaar over de pacht van de Weezer brouwersbelasting en tot slot ontvangt de stad een bedrag van 231 Daler over zijn 10 maandelijks gepacht recht op waag- en weegaccijsen.

De stad verpachtte zoals al eerder geschetst, de inning van accijsen voor een bepaald bedrag en voor een bepaalde periode aan een particulier, in dit geval Hendrick. Het is niet duidelijk of Hendrick dit nu namens de stad doet of dat de stad het *op de vrije markt zet* en de werkzaamheden uitbesteedt of zelf de inning op zich neemt. De belasting-pachter zal dan bijvoorbeeld op provisiebasis hebben gewerkt. Hij ontvangt als stadsbode aan loon 57 daler.

We zien in 1661 ook dat rentmeester van Haaff een aanzienlijke schaapskudde van 100 beesten bezit. Hij is daarmee een van de Gochse wolproducenten. Zijn schapen worden door een veldschutter bijeengedreven en vastgezet in de schutkooi.

Het kostte Hendrick 15 daler om ze terug te krijgen. Tevens wordt hem verzocht om in het vervolg met zijn schapen van het veld te blijven, aangezien *die Bergischen* daar ook nog met een kudde lopen te grazen.

Eigenlijk wordt het vee (tijdelijk) in beslag genomen omdat er onrechtmatig is geweid op gemeenschaps-, dan wel op particuliere gronden. Het voor schut staan kennen we nog steeds in ons taalgebruik. Dit betekende dus dat je met je kudde terecht kwam op door anderen gepachte, of in eigendom hebbende grond. Tegen betaling kreeg je dan je vee terug.

In hetzelfde jaar is Hendrick *Wegemeister* aan de Steenpoort. Hij is daarmee tevens verantwoordelijk voor het onderhoud van de wegen rond de Steenpoort. Dit was vaak een nevenfunctie van een schepen. Net zoals put- of bijtmeester.

1635 December 5

Hendrich vanden Haeff wordt genoemd als belending van een stuk land In Bornskamp.

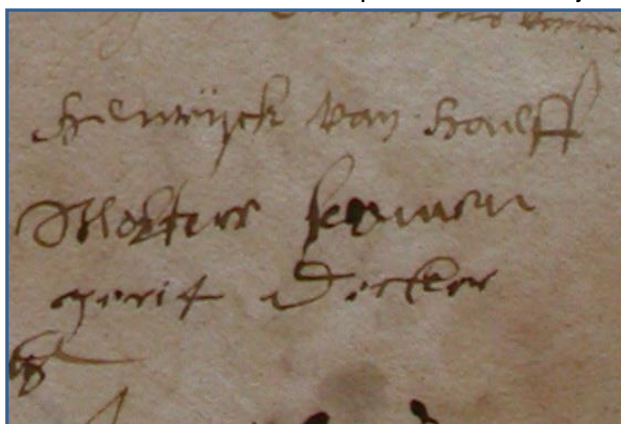
1637 (8 febr.) *Noch die Bürgermeister door Hendrick van Haeff laten halen ...* (wsch. treedt hij hier als stadsbode op).

Op 27 jan. **1645** worden als rentmeesters van het Lasereshuis in Goch genoemd: Joost van Haeff, Wilhelm van Haeff en Rentmr. Henrich then Haeff.

De 24e apr. wordt genoemd *Stadtbote Henricus van Haeff* In een protocol van 30 jan. komt voor *Willem then Haeff en Hendricus then Haeff.*

Op 15 mei wordt gesproken van *Hr. Rentmr. Haeff.*

Op 31 juli wordt Henrich then Haeff genoemd als Wegmeester bij de Molenpoort en op 13 sept. wordt in een protocol aangegeven dat (stadsbode) Henrich van Haeff, Johan Bijsen en Conradt Verlinghs sommeert hun schuld aan de stad te betalen.

Op 10 okt. wordt Hendrich then Haeff weer genoemd. Opnieuw oefent hij zijn taak als stadsbode hier uit.

Op 13 nov. vergaderde de raad opnieuw. In hun protocol van die dag lezen we het volgende: *Ebenso wurde beschlossen, man solle zu allem Überfluss Henrich van Haeff zu Johan Gyssen und Condert Verlingh senden und ihnen ankündigen, sie sollten zwischen jetzt und Morgenabend ihre Schulden gegenüber der Stadt bezahlen, sonst* Henrijck van den Haeff ondertekent een acte (eigen handschrift zie fig.)

1654 Op 26 apr. lezen we een stuk tekst met het volgende: *.. würden sich dann diesem noch einige in mora befinden, sollte Henrich von Haeff nebst die Portiers mit einer Karre umherfahren und execution thun, mit all solchem beding, der ein und anderer gewaltsamer weise pfand kehrung zu thun, sich unterstünde, er der Botte mit den Portierern ihres weges fahren und den Morosos E.E.M. nominiren sollten.*

Op 4 mei treffen we de volgende tekst aan: *... worauf aber eins cocludiret wurd, dass nochmahls durch zwei Deputirten, benenntlich Rentmeistern Leonardt Franzen undt Jacoben von Langendonck nebst Stadtbotten Henrich ten Haeff starck instibiret werden sollte u. hinführo kein Bier als welches sie mit tonnen aus der Stadt geholet, zu verzapfen und sollte soches Deputirten schriftlich mitgegeben werden.*

Even verder lezen we nog: *... Henrich ten Haeff; Stadtbotten anbefohlen, dass er besagten Everts (Cloet) ansagen sollte kein Bier zu zapfen er hatte es dan zuvor baym Rentmr. angegeben ...*

Op 1 juni wordt genoemd Rentmr. ten Haeff. *Herr Bürgermr. Storm referirte, dass weil andere Renthmeister darauf treiben, das sie ihre Rechnung gerne thun wolten, undt Renthmeister ten Haeff bey anderer Rahtstage seiner Rechnung halber gethan werden müste, ermahnet worden, aber nichts davon kähme, so geschehen vor H. Bürgermr:*

deswegen nochmals Erinnerung. Rentmeister ten Haeff nahm auf sich undt versprach die andere Woche damit fortzufahren Rentmr. ten Haeff gab an dass Evert Cloet annoch mit Bierzapfen fortfahren thete, gestalt er gestrigen Tages selb ander 3 g vor geldt bey ihm getruncken hatte

En nog iets verder: ... *welches schriftlich aufgesetzt Ihm durch Henrich den Botten eingehendiget werden sollte .*

Op 21 sept. en 2 nov. wordt genoemd Henrich ten Haeff, Bode.

1655 (2 jan.) Rentmeister Wilhelm ten Haeff *Wegemeister an die Steinporte. Stadtbote ist Henrich ten Haeff* de zoon van deze Hendrick. Op 12 apr. vinden we de volgende tekst: *Auf Henrich ten Haeff supplication ist resolviret, dass den Pachtzetteln worin sich finden würde, was ten Haeff noch eigentlich schuldig ist nachgesehen werden sollte, diesem nach sollte fernere Resolution von E.E. Magistrat darauf erfolgen.* Uit een rekening uit de 17e eeuw (niet gedateerd) lezen we het volgende: *Item 3 Daler ut Hendrich ten Haeffs huis modo "het Radt" op den hoeck van den Scharestraedt.* Deze straatnaam had te maken met het dicht bij de Niers liggende Scharne (het slachthuis van de stad). Of zou het toch gewoon Scharenstraat van schaar zijn!? Op 12 oktober wordt genoemd Henrich ten Haefs, Stadsbotten.

Het ziet er naar uit dat stadsbode Hendrick van Haeff na oktober 1655 overlijdt. Maar..... het kan ook heel goed zijn dat hij hierna als rentmeester van de stad optreedt. Er zijn nog een aantal vermeldingen (samen met zijn broers) waaruit valt te verdedigen dat hij door de graaf wordt aangesteld als stadsrentmeester. Er wordt steeds gesproken over rentmeester van Haaff zonder dat daarbij de voornaam wordt genoemd. Mocht het hier om dezelfde Hendrick gaan, dan kan zijn overlijden ook ergens in 1662 geplaatst te worden.

Hieronder zien we nog dat bepaalde tolvrijheden door de regenten van Well niet in acht zijn genomen en dat Hendricus maar liefs 12 gouden rijksdaalders dient op te hoesten om zijn goederen los te krijgen. Hendrik tekent protest aan en maakt de zaak aanhangig bij de Koninklijke regering te Roermond.

De volgende vermeldingen komen we na 1655 tegen: 1656 Op 3 jan. wordt genoemd *Wegmeister an die Steinporte Rentmr. Haeff* en aan *de Möhlenporte Henrich ten Haeff*. Tevens wordt een lijstje Stadsrentmeesters gegeven, Wilhelm ten Haef, vom 1652. Op 10 mrt. wordt gesproken van Rentmr. ten Haeff.

1658 Op 2 dec. wordt genoemd Rentmr. ten Haeff en op 3 jan. 1659 genoemd *Wegemeister Rentmr. ten Haeff und Gemeinmann Wilhelm ten Haeff*.

1661 *Rentmeister ten Haeff, citiret und comparirte, wurde ihme auferleget, vor die 100 Schaefe, so auf Himmelfahrtstag geschüttet in allem 15 daler zu geben. Und mit seine Schaefe aus dem Feld bleiben sollte. Und weil die Bergischen sich auch mit ihre Schaefe im Feld bevinden, sollten dieselbe gleichfalls geschüttet werden.*

Op 3 jan. wordt Rentmr. ten Haeff genoemd als *Wegmeister der Steinporte*, Gemeinmann is dan Wilhelm ten Haeff.

Den 21 octobris Wegen Rentmr. ten Haeffs vorstell und versuch, wegen das seine wahren Ihme zu Well angehalten unter so thanem praetext (dusdanige voorwaarden) als wann dieselben Licenten schuldig weren. Ihme 12 goldenen Rdlr. abgepresset, ist resolviret ein solches an die Churf. Regierung gelangen zu lassen umb desfalls ein favorabeles Vorschreiben an die Churf. will sagen Konigl. Regierung nach Ruermundt gelangen zu lassen.

1662 en 1663 begin januari voor de laatste keer genoemd *Wegemeister von die Steinporte Rentmr. ten Haeff en Gemeinmann Wilhelm ten Haeff*.

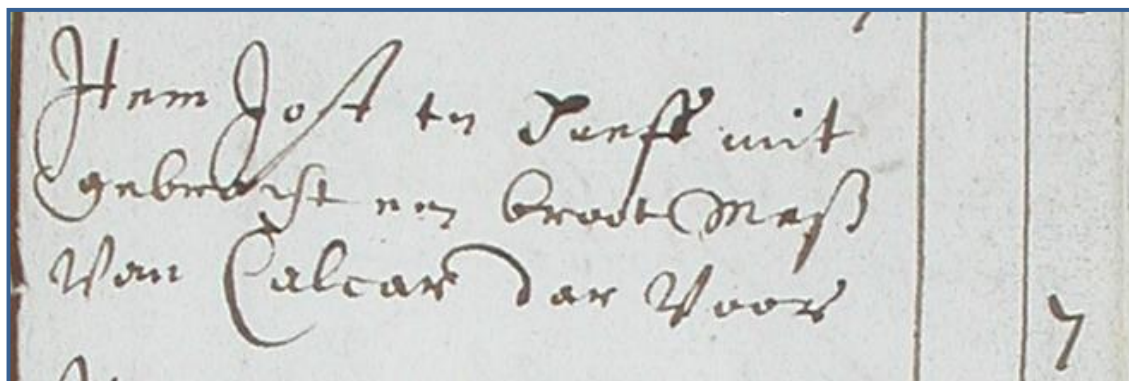
3. **Frederick van Haeff**, geb. te Goch circa 1605, ovl. (hoogstens 43 jaar oud) te Goch voor 1648, [volgt Xa](#)
4. **Engelbert van Haaff**, geb. te Goch? Circa 1607, ged. RK te Goch?, ovl. te Goch?.
5. **Wilhelmus van Haeff**, geb. te Goch circa 1609, ovl. (ongeveer 71 jaar oud) te Goch circa 1680, [volgt Xb](#)
6. **Joost van Haeff**, geb. te Goch? Circa 1612, RK, schepen-rentmeester-Gemeinsmann, ovl. (ongeveer 60 jaar oud) te Goch? Circa mrt. 1672, trouwt te Goch? Circa 1640, (RK) met **N. N.**, geb. te Goch? Circa 1615, RK, ovl. (minstens 25 jaar oud) na 1640.

Uit dit huwelijk 1 kind bekend:

1. **Wilhelmus van Haeff**, geb. te Goch ca. 1640 en overl. (ouder dan 50 jaar) te Goch na febr. 1690.

1642 Op 27 juni wordt genoemd (als schepen van de stad Goch) *Jost then Haeff*.

1645 Drie jaar later op 27 jan. worden als rentmeesters van het Lasereshuis in Goch genoemd Joost van Haeff, Wilhelm van Haeff en Rentmr. Henrich then Haeff.

Het Laserushuis

Het Laserushuis was een soort buiten de stad liggend hospitaal waar melaatsen, leprozers of lepralijders werden behandeld en verbleven. De eerste vermelding van het Gochse *Melatenhaus* dateert uit 1421.

Als een melaatse er zo weerniswekkend uit zag en ziek en lam was, dan mocht hij of zij met toestemming van de *Brudermeister* een plaatsvervanger aanwijzen om voor hem te gaan bedelen. Tijdens dit bedelen diende er geklepperd te worden zodat men de melaatse van verre aan kon horen komen. Men was beducht om ook besmet te raken, legde wat eten of aalmoezen klaar voor de bedelaar en maakte zich uit de voeten. Melaatsen mochten zich niet op de vrije markt bewegen om inkopen te doen, maar dienden hun boodschappen door een gezond persoon te laten doen. Ze mochten –zonder toestemming van de magistratuur- niet trouwen met gezonde mensen noch in de buurt van hun gezonde kinderen komen. Ze werden volledig afgezonderd in speciale leprahuizen. Vlees van vee dat door melaatsen werd gehouden of gefokt mocht niet verhandeld worden onder gezonde mensen. Het Melaatsenhuis in Goch lag buiten de stad aan de Hülmer straat aan de splitsing met de Hoge Weezerweg.

1645 Op 5 juni komt in een protocol voor ..*Schwager Joost van Haeff Mr. Tsins Willem van Haeff.* Op 7 aug. Wordt er een lijstje Gemeinsleuthe vermeld, met daarbij opnieuw *Joost van Haeff en Wilhelm van Haeff*.

Op 18 juli: *Jost ten Haeff heft mitgebracht aen broot Mass van Calcar daer voor --.7.-.*

Op 5 sept. wordt er gesproken van Gemeinsmann Joost then Haeff en op 24 okt. en op 15 november van *Gemeinsleute Joost en Willem van Haeff*.

Op 27 okt. wordt er gesproken van Richter Haeff, Joost van Haeff en Willem then Haeff, Gemeinmann. Op dezelfde datum lezen we het volgende: *Item ein schreiben*

ahn Bürgermeister Loenen von Herrn Stratmann kommend vorgezeigt, warinne ein credentisschreiben von Richter Haeff um unsere Sachen wegen vorkommen der Wasserkornmohlen ihr Churf. Durchlaucht vor zu bringen, versucht worden.

Ebenso wurde ein schreiben vom Herrn Stratmann an den Herrn Bürgermeister Loenen vorgezeigt, worinne ein Beglaubigungsschreiben des Richters Haeff an Ihre Kurfürstliche Durchlaucht wegen unsere Angelegenheit mit der Wasserkornmühle vorzubringen, versucht worden ist. (Het betreft hier dezelfde inhoud!)

1659 Op 25 apr. staat vermeld: *Erschienen Joost ten Haeff und klagte über Tonnes op den Kerckhoff undt Johan die Poss Scheffere das sie sein und Claes von Mehr oder Hubert von Mehr undt Claes den Rattmakers Koen auf Paschmontag abgehuetet, bathe vor sich undt die andere so ihme zu klagen wollen mächtig gemacht, das Ihnen solches schade guth gethan werden möchte.*

1663 okt. 1. *Joest ten Haeff, wegen unterhaltung des von Johan Giesen in unpflichten gezeugten (verwekt) Kindes.*

Op 16 nov. 1671 komen we het volgende tegen: Auf Klage Jobsten (Joost) ten Haeff wieder die Conventualium St. Jan Convent alhier, dass dieselbe ihm von seines Schwiegervatters wegen enthielten einige Obligationen; seyndt Partheyen umb sich innerhalb 8 Tagen zu vergleichen verwiesen, wiedrigenfals solle ferner darin erkandt werden.

1672 De volgende akte is opgemaakt op 5 mrt. van dit jaar. *praesentibus Summel, Heuchel, Ambo, Haeff, Vossen, Beumen, Lax ende mit een citiere worden Gerrit Schelbergh en Jost ten Haeff ende compareert Jost ten Haeff deselve voorgesteld had an Gerrit voors: deselve obligatie als voorn. staet seggen betalt te hebben, over sulx verwitticht dan bij aldegeene oncosten int aenspreecken over sodaene obligatie mit Gerrit Schelbergh mogten passeren deselve frunde mosten affdraegen het welck sich geerne en wellich offreerde seggende wat daerin gebuirde in den [dag] billick waer door hem en door Willem sijne soon moste affgedraegen worden.*

1690 Op 9 febr. en op 21 febr. voor het laatst genoemd Wilhelm Haeff Joosten Sohn. (Zie ook 1672).

[Ga naar IXb](#)